

Jaarverslag Leerplicht

2023 - 2024

Begrippen- en afkortingenlijst

absoluut verzuim	Een leer- of kwalificatieplichtig(e) kind of jongere staat niet ingeschreven op school en overtreedt daarmee de Leerplichtwet.
BNC	Bernard Nieuwentijt College
CARel	Het nieuwe jongeren volgsysteem voor leerplichtambtenaren
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs
Kwalificatieplicht	verlengde leerplicht. Jongeren zijn verplicht tot hun 18 ^e verjaardag onderwijs te volgen als ze nog geen startkwalificatie hebben.
lpw	Leerplichtwet 1969
luxe verzuim	spijbelen rondom de schoolvakanties
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
po	primair onderwijs
relatief verzuim	Een kind of jongere is wel ingeschreven op school, maar is afwezig tijdens les- of praktijktijd (geoorloofd: ziekte; ongeoorloofd: spijbelen)
DSP	Doorstroomcoach (voorheen RMC)
sbo	Speciaal basisonderwijs. Het speciaal basisonderwijs is voor kinderen die zich in het reguliere onderwijs niet optimaal ontwikkelen. Vaak is er sprake van lichte problematiek zoals concentratieproblemen. signaalverzuim spijbelen vanwege problemen op school of thuis Startkwalificatie diploma havo, vwo of mbo niveau 2
so	Speciaal onderwijs. Het speciaal onderwijs is voor leerlingen met een lichamelijke, zintuigelijke of verstandelijke beperking en voor leerlingen met psychische of gedragsproblemen. Het so onderscheidt verschillende clusters van problematiek.
thuiszitter	Een thuiszitter is een leer- of kwalificatieplichtig(e) kind dat of jongere die meer dan vier weken niet naar school gaat zonder geldige reden en hier geen ontheffing of vrijstelling voor heeft vanuit de leerplicht.
vavo	voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
vo	voortgezet onderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs
vsv	Voortijdig schoolverlater. Een jongere tussen de 12 en 23 jaar die niet op een school ingeschreven staat én geen startkwalificatie heeft.
vwo	voortgezet wetenschappelijk onderwijs

Inleiding

Alle kinderen en jongeren tussen 5 en 16 jaar zijn leerplichtig. Leerlingen die op 16-jarige leeftijd nog geen startkwalificatie hebben gehaald zijn kwalificatieplichtig (verlengde leerplicht). Deze kwalificatieplicht geldt echter niet voor jongeren die praktijkonderwijs gevolgd hebben of onderwijs hebben gevolgd in de uitstroomprofielen arbeidsmarktgericht of dagbesteding op het voortgezet speciaal onderwijs. Leerlingen die ouder zijn dan 18 jaar hoeven niet meer verplicht naar school. Een leerling tussen de 18 en 23 jaar die van school gaat zonder startkwalificatie moet echter wel door de school gemeld worden bij de gemeente. Deze meldingen komen vervolgens bij het Doorstroompunt (voormalige Regionaal Meld- en Coördinatiepunt terecht).

In de gemeente Waterland controleren twee leerplichtambtenaren of de Leerplichtwet wordt nageleefd. Als leerlingen meer dan 16 uur in 4 weken missen is de school verplicht hier melding van te maken. Deze meldingen komen vervolgens bij de leerplichtambtenaren terecht. Afhankelijk van het soort verzuim ondernemen de leerplichtambtenaren verschillende acties (adviseren, bemiddelen of handhaven). Het voorkomen van meldingen is echter ook een belangrijke taak van de leerplichtambtenaren.

Het volgen van onderwijs is essentieel voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren en voor het verwerven van een plek in de maatschappij. Schoolverzuim heeft altijd een achterliggende reden en ontstaat vaak bij problemen in de school- of thuissituatie. Onze leerplichtambtenaren werken dan ook actief met ketenpartners binnen en buiten de gemeente om zo vroeg mogelijk in te kunnen grijpen als er signalen van zorg zijn.

In dit jaarverslag wordt een overzicht gegeven van aantallen leerlingen in de gemeente Waterland. Daarnaast worden de cijfers met betrekking tot schoolverzuim, vrijstellingen en voortijdig schoolverlaten weergegeven en wordt de inzet van de leerplichtambtenaren hierop beschreven.

In het schooljaar 2023-2024 zijn we volledig overgestapt op de nieuwe applicatie CAREl. In het jaarverslag van 2022-2023 werd aangegeven dat de implementatie later dan verwacht plaatsvond, wat leidde tot gegevensverlies en de noodzaak om verwerking en tellingen op een alternatieve manier uit te voeren. In het schooljaar 2023-2024 is dit proces aanzienlijk vereenvoudigd. Hoewel er enkele verschillen zijn ten opzichte van voorgaande jaren, hebben deze naar verwachting geen nadelige gevolgen gehad.

Oekraïne

In april 2022 werden Oekraïense vluchtelingen opgevangen in ons land vanwege de oorlog in hun thuisland. In het schooljaar 2022-2023 is een deel van de gevluchte kinderen geplaatst in een schakelklas op de basisschool Kuna Mundo. Leerplicht heeft in goede samenwerking met verschillende partijen deze jongeren naar school begeleid en hun voortgang gevolgd.

In de loop van dat schooljaar merkten we echter dat er jongeren waren die niet arriveerden op school of die niet wilden meewerken aan een schoolinschrijving. In het schooljaar 2023-2024 besloot de Rijksoverheid dat deze doelgroep op dezelfde manier behandeld zou worden als onze reguliere jongeren, waardoor de leerplichtwet ook voor Oekraïense jongeren ging gelden. Dit bracht verschillende uitdagingen met zich mee.

Nu, in het schooljaar 2023-2024, kunnen we zeggen dat de leerplichtwet over het algemeen bekend is bij de Oekraïners, en dat een groot deel van hen inmiddels is doorgestroomd naar reguliere scholen.

Ama's

In oktober 2023 verwelkomden we ongeveer 40 alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMA's) in Waterland. Deze jongeren werden geplaatst in de COA-opvanglocatie in Katwoude. In het begin hadden zij moeite om regelmatig naar school te gaan, vanwege verschillende obstakels.

In maart 2024 hebben we op de opvanglocatie een presentatie gegeven over de leerplichtwet. Naar aanleiding hiervan hebben we, in nauwe samenwerking met de nodige partners, vanuit leerplicht ons ingezet om de kosten voor een OV-kaart te dekken, zodat deze jongeren op een comfortabele manier naar school konden reizen. Dit had direct een positieve impact op hun motivatie om naar school te gaan.

Aan het einde van het schooljaar 2023-2024 ontvingen we een leuke foto van de jongeren tijdens hun schoolreisje, wat een mooie afsluiting van het jaar markeerde.

Wijziging RMC naar DSP.

Per 1 mei 2023 is de naam van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) landelijk veranderd in Doorstroompunt (DSP). De oude naam veroorzaakte verwarring bij zowel jongeren als professionals. Jongeren associeerden de term RMC vaak met zorginstellingen of ziekenhuizen. Uit feedback bleek dat de nieuwe naam een warm gevoel moet uitstralen, direct duidelijk moet zijn over de functie, en dat het gebruik van afkortingen vermeden dient te worden.

Vanaf 2025 zal de rol van het Doorstroompunt worden uitgebreid tot 27 jaar. Heirdoor komt ook de doelgroep 23-27 jaar in beeld.

1. Aantallen leerlingen

Leerplichtambtenaren controleren of kinderen ook echt naar school gaan. De kinderen uit de gemeente Waterland gaan naar verschillende scholen binnen en buiten de gemeente. Soms omdat het onderwijstype (bijv. vwo) niet in Waterland wordt aangeboden, soms omdat een kind extra ondersteuning nodig heeft (bijv. sbo). De leerplichtambtenaren hebben nauw contact met verschillende scholen binnen de gemeente en voeren daar preventieve gesprekken voor kinderen uit Waterland zelf, maar ook voor kinderen uit de regio die hier naar school gaan. In de tabellen 1.1 en 1.3 wordt daarom een overzicht gegeven van de kinderen die naar schoolgaan binnen de gemeentegrenzen. De tabellen 1.2 en 1.4 laten zien waar de Waterlandse kinderen en jongeren buiten Waterland naartoe gaan.

1.1 Aantal leerlingen op basisscholen in Waterland

School	2023-2024	2022-2023 (1-10 2022)	2021-2022 (1-1-2021)	2020-2021 (1-1-2020)
St. Sebastianus	56	62	61	58
De Rietlanden	77	81	98	101
De Blauwe Ster	254	246	244	237
De Binnendijk	146	122	127	138
v. Randwijk	130	147	154	147
De Fuut	87	94	88	90
De Havenrakers	216	253	276	292
De Overhaal	69	73	83	80
De Gouwzee	202	211	228	237
De Verwondering	89	103	106	100
Totaal	1326	1392	1465	1480

Bron: CAREl

1.2 Aantal leerlingen primair en speciaal onderwijs schoolgaand in en buiten Waterland

	Basis onderwijs	Speciaal Basis-Onderwijs	Speciaal Onderwijs	Voortgezet Speciaal Onderwijs	Totaal Woonachtig in Waterland	Schoolgaand Buiten Gemeente	Schoolgaand In Gemeente
2023-2024	1225	25	14	12	1276	129	1289
2022-2023	1458	28	22	19	1527	189	1392
2021-2022	1483	23	19	19	1544	136	1465
2020-2021	1488	23	18	19	1548	144	1480

Bron: CAREl

Toelichting tabel 1.2

In de gemeente wonen 1276 kinderen die naar het primair onderwijs of vso gaan. Er gaan 1225 kinderen naar het reguliere basisonderwijs, waarvan 1289 kinderen naar een school in de gemeente Waterland gaan. 129 kinderen gaan naar een school buiten de gemeente. Van deze 129 kinderen gaan 51 kinderen met een speciale indicatie naar het sbo, so of vso. De andere kinderen die buiten de gemeente naar school gaan doen dit meestal vanwege een bepaalde richting of vorm van onderwijs, bijv. Vrije School, Dalton of levensbeschouwelijke overtuiging.

1.3 Aantal leerlingen voortgezet onderwijs schoolgaand in Waterland

Schooljaar	Bernard Nieuwentijt College (BNC)
2023-2024	142
2022-2023	313
2021-2022	298
2020-2021	340

Bron: CAREl

1.4 Aantal leerlingen voortgezet onderwijs schoolgaand in en buiten Waterland

Plaats	Aantal	Hoeveel vestigingen
Waterland	142	BNC
Amsterdam	583	46
Edam-Volendam	183	2
Purmerend	278	7
Hoorn	66	8
Overig	20	14
Totaal	1272	78

Bron: CAREl

Toelichting leerlingen vo (tabel 1.3 en 1.4)

In schooljaar 2023-2024 waren er 1272 jongeren woonachtig die naar het voortgezet onderwijs gingen. Deze jongeren bezoeken 78 verschillende scholen in de gemeente en daarbuiten. Er zijn 142 jongeren uit de gemeente die naar het Bernard Nieuwentijt College (BNC) gaan. Deze school heeft een regionale functie met leerlingen afkomstig uit omringende gemeenten als Landsmeer, Purmerend, Amsterdam en Edam-Volendam.

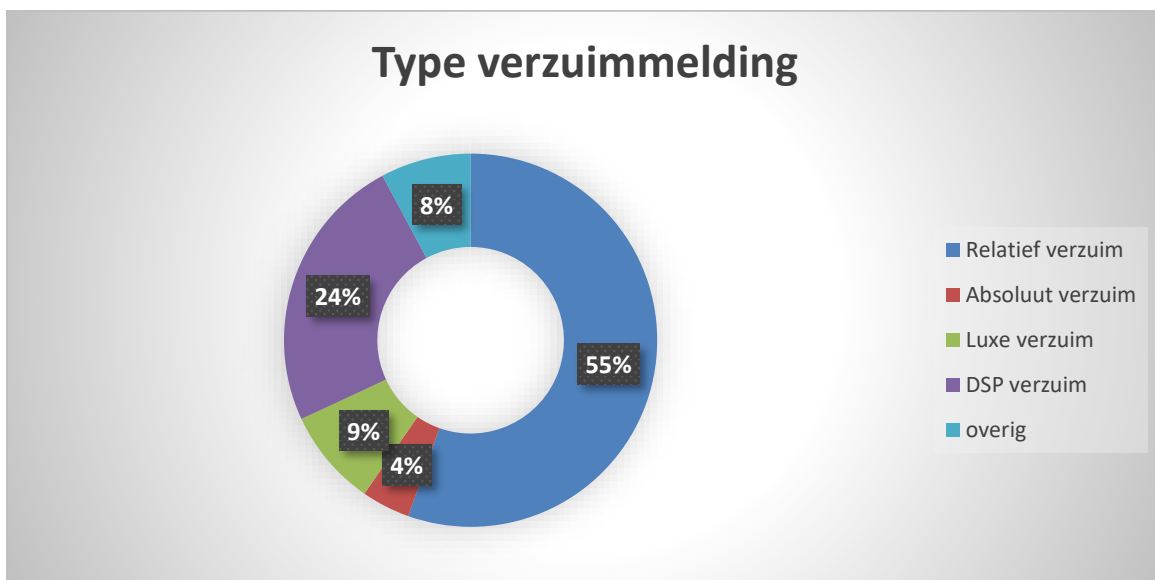
2 Schoolverzuim en vrijstellingen

Scholen zijn wettelijk verplicht om elk type schoolverzuim te melden bij de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de leerling woont. In het schooljaar 2023-2024 is vastgesteld dat het aantal verzuimmeldingen is gestegen ten opzichte van de twee voorgaande jaren. Deze toename is door de leerplichtambtenaren in de praktijk echter niet direct opgemerkt. Dit kan voornamelijk worden toegeschreven aan de manier waarop gegevens en cijfers voorheen werden verzameld. De leerplichtambtenaren hadden deze stijging wel verwacht, aangezien zij dit schooljaar zijn overgestapt naar het nieuwe leerlingvolgsysteem CAREl.

De leerplichtwet hanteert een onderscheid tussen diverse soorten verzuim, namelijk absoluut verzuim en relatief verzuim. Bij absoluut verzuim is er geen inschrijving bij een school of instelling, en ontbreekt de vrijstelling van de inschrijvingsverplichting voor een school. Bij relatief verzuim is er wel een inschrijving, maar is de leerling gedurende een bepaalde periode afwezig. Luxe verzuim, een variant van relatief verzuim, omvat afwezigheid rondom schoolvakanties. In deze paragraaf worden de aantallen meldingen van verzuim weergegeven, evenals hoe deze meldingen zijn behandeld en afgehandeld door de leerplichtambtenaren.

2.1 Overzicht verzuimmeldingen

Gedurende het schooljaar 2022-2023 zijn er in totaal 165 meldingen van verzuim geregistreerd, waarvan 40 meldingen onder DSP-melding.

Bron: CAREl

Type meldingen m.b.t. tot verzuim in vergelijking met voorgaande schooljaren

Type melding	Aantal 2020-2021	Aantal 2021-2022	Aantal 2022-2023	Aantal 2023-2024
Relatief verzuim	58	73	96	92
Absoluut verzuim	3	3	2	7
Luxe verzuim	2	1	2	14
DSP-melding	29	45	35	40
Overig*	24	20	17	13
Totaal	124	146	158	165

**Overige meldingen zijn meldingen die gedaan zijn om de preventieve gesprekken een wettelijk grondslag te geven (zie hiervoor paragraaf 2.5)*

Bron: CAREl

Uit de bovenstaande tabel blijkt een duidelijke stijging in zowel absoluut als luxe verzuim. De toename in luxe verzuim kan worden verklaard door de hoge vliegticketprijzen. Ouders geven aan dat zij anders geen betaalbare mogelijkheden hebben om hun kinderen mee op vakantie te nemen. Hierdoor kiezen sommige ouders er bewust voor om eerder te vertrekken dan de wettelijke schoolvakantieperiode en accepteren zij de boete die de rechter hiervoor kan opleggen.

De stijging in absoluut verzuim is in de praktijk echter minder opgevallen bij de leerplichtambtenaren, waarschijnlijk als gevolg van de invoering van een nieuw systeem. Hoewel deze stijging in eerste instantie zorgwekkend lijkt, blijkt dit niet het geval te zijn. Ouders die de leerplichtwet hebben overtreden door eerder op vakantie te gaan, hebben geen herhaald verzuim vertoond. Wat betreft het absolute verzuim zijn de gevallen door de leerplichtambtenaren opgepakt en zijn deze jongeren ingeschreven op een school. Uit onderzoek en gesprekken bleek dat er een systeemfout was bij de registratie en dat sommige jongeren moeite hadden met het kiezen van een vervolgopleiding.

Het aantal gevallen van relatief verzuim is nagenoeg gelijk gebleven. Dankzij inspanningen om de zichtbaarheid van leerplichtambtenaren te vergroten, weten scholen onze ambtenaren beter te bereiken. Dit heeft niet alleen een positief effect op de cijfers, maar heeft er ook toe geleid dat leerplichtambtenaren eerder bij situaties worden betrokken. Voorheen werd de leerplichtambtenaar vaak pas in een later stadium ingeschakeld, wat weinig ruimte liet voor effectieve interventie.

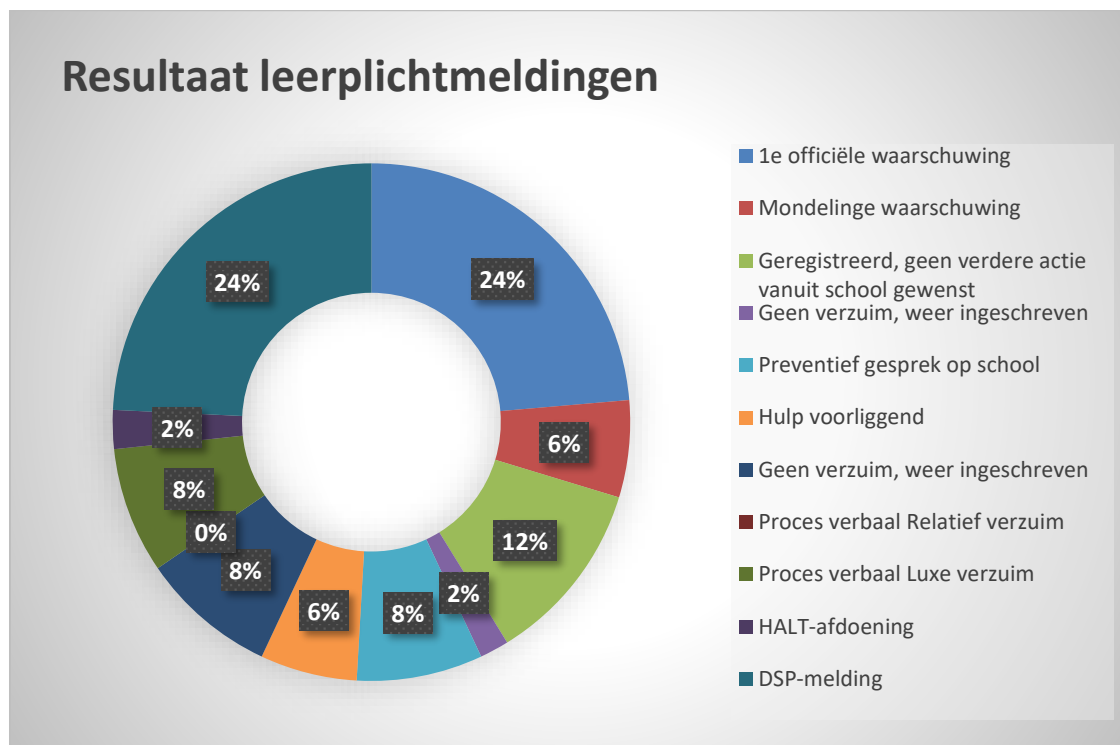
Het overige verzuim is voornamelijk het resultaat van preventieve gesprekken binnen het voortgezet onderwijs in Waterland, wat verder wordt besproken in paragraaf 2.5.

De DSP-meldingen zijn stabiel gebleven en worden nader toegelicht in paragraaf 2.3.

2.2 Afdoening leerplichtmeldingen

Om het 'volgen van onderwijs' te bevorderen voor een zo groot mogelijk aantal kinderen en jongeren, is een gecoördineerde inzet van betrokken partners binnen het sociaal domein en/of jeugdstrafrechtketen (zoals scholen, gemeente, Halt, politie, Team Jeugd, Inspectie van Onderwijs) noodzakelijk. De leerplichtambtenaar speelt hier in een centrale rol en zorgt voor een doelmatige opvolging van verzuimmeldingen, in samenspraak met de diverse ketenpartners. Afhankelijk van de onderliggende redenen en de aard van het verzuim kunnen diverse trajecten worden bewandeld. Soms volstaat een waarschuwing, terwijl in andere gevallen meer ondersteuning en inzet van ketenpartners vereist is. Het herstel en de begeleiding naar een passend onderwijsprogramma blijven altijd centraal voor de leerplichtambtenaren.

Tijdens de implementatie hebben de leerplichtambtenaren de afsluutopties voor verzuimmeldingen aangepast op basis van hun praktijkervaring, omdat de oorspronkelijke opties verwarring veroorzaakten. Door deze aanpassing is de lijst ook gedetailleerder en duidelijker geworden.

Bron: CAREl

Resultaat verzuimmeldingen

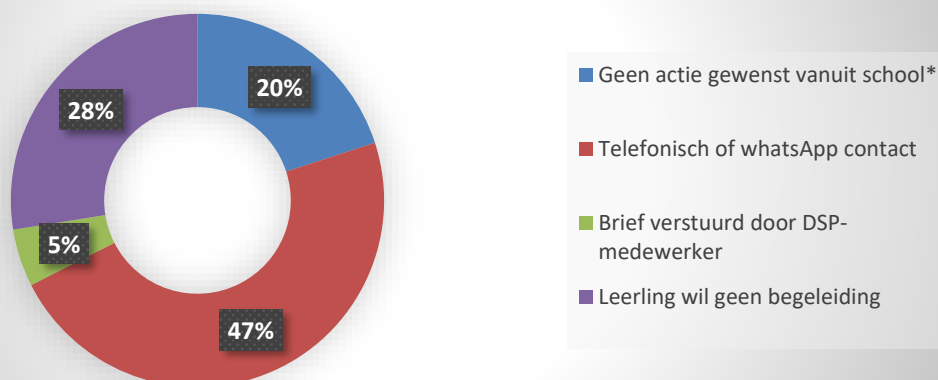
Resultaat/afdoening	Aantal
1 ^e officiële waarschuwing	39
Mondelinge waarschuwing	10
Geregistreerd, geen verdere actie vanuit school gewenst	19
Geen verzuim, weer ingeschreven	3
Preventief gesprek op school	13
Hulp voorliggend	10
Geen verzuim, weer ingeschreven	14
Proces verbaal Relatief verzuim	0
Proces verbaal Luxe verzuim	13
HALT-afdoening	4
DSP-melding	40
Totaal	165

2.3 Afdoening DSP-meldingen (voormalige RMC)

Een leerling tussen de 18 en 23 jaar die van school gaat zonder startkwalificatie, wordt door de school gemeld bij de gemeente. Deze meldingen worden vervolgens doorgestuurd naar het Doorstroompunt (DSP). Het DSP biedt deze jongeren ondersteuning bij het zoeken naar een nieuwe opleiding of een combinatie van werk en leren. De gemeente en het DSP-medewerkers volgen deze jongeren tot de leeftijd van 23 jaar of totdat zij een startkwalificatie behalen. In het schooljaar 2022-2023 zijn er 123 DSP-meldingen geregistreerd. Dit schooljaar is dit aantal gedaald naar 40. Deze daling is met name te danken aan de verhoogde zichtbaarheid van leerplicht en de succesvolle nauwe samenwerking met de DSP-medewerkers.

De onderstaande grafiek en tabel laten zien hoe de DSP-meldingen succesvol zijn afgehandeld dankzij de goede samenwerking. Bij de start van het schooljaar is er bewust gekozen om één vaste DSP-medewerker aan onze gemeente te koppelen. Dit biedt als voordeel dat deze medewerker een volledig overzicht had van de inkomende verzuimmeldingen en om de jongeren een vertrouwd aanspreekpunt te bieden, wat hen stimuleert om sneller hulp te vragen. Hierdoor zijn alle DSP-meldingen, ongeacht of er een verzoek vanuit de school was, opgepakt en zijn er meer actieve interventies ingezet ten behoeve van de jongeren. Deze aangepaste werkwijze heeft geleid tot andere resultaten, zoals zichtbaar is in de grafiek en tabel hieronder.

Afdoening DSP-meldingen

Aantal DSP-meldingen: 40

Bron: CAREl

Afdoening	Aantal
Geen actie gewenst vanuit school*	8
Telefonisch of whatsapp contact	19
Brief verstuurd door DSP- medewerker	2
Leerling wil geen begeleiding	11
Totaal	40

*Deze actie wordt altijd doorgevoerd in goed overleg met school

Eens in de drie weken komt de DSP-medewerker bij ons op kantoor om de voortgang van jongeren met een DSP-melding te bespreken. Ondanks de inzet en begeleiding vanuit het DSP, kiezen de meeste jongeren ervoor om geen begeleiding te accepteren en wensen zij geen hulp. Bij herhaalde meldingen wordt echter altijd geprobeerd om toch contact te leggen. Vaak is dat uiteindelijk niet nodig, omdat de afwezigheid van de jongeren tijdelijk en om specifieke redenen was.

2.4 Vrijstellingen en thuiszitters

Artikel 5 van de Leerplichtwet (LPW) bepaalt de omstandigheden waarin ouders in aanmerking kunnen komen voor een vrijstelling van de inschrijvingsplicht. Een vrijstelling van de inschrijvingsplicht wordt verleend wanneer hun kind om lichamelijke of psychische redenen niet in staat is om onderwijs te volgen (5a), of wanneer ouders aanzienlijke bedenkingen hebben tegen de onderwijsrichting (5b). Eveneens komen ouders in aanmerking voor een vrijstelling van de inschrijvingsplicht wanneer hun kind als leerling staat ingeschreven bij een school in het buitenland en deze school regelmatig bezoekt (5c).

Jongeren die de leeftijd van 16 jaar hebben bereikt en onder de kwalificatieplicht vallen, kunnen tijdelijk worden vrijgesteld van de inschrijvingsplicht als zij kunnen aantonen dat zij op een alternatieve manier voldoende onderwijs volgen (artikel 15 van de Leerplichtwet). Dit betreft vaak jongeren die vastlopen in het reguliere onderwijs of een verkeerde opleidingskeuze hebben gemaakt in het mbo. Voor deze jongeren wordt gedurende het schooljaar actief gezocht naar alternatieve oplossingen, zoals stages of leerwerkplekken, om hen alsnog de kans te bieden hun kwalificatie te behalen.

Voor jongeren die een verkeerde opleidingskeuze hebben gemaakt in het mbo en die niet langer gemotiveerd zijn om hun huidige opleiding af te ronden, kan een beroep worden gedaan op artikel 11 onder g van de LPW. Dit artikel biedt de mogelijkheid om wegens gewichtige omstandigheden een tijdelijke vrijstelling voor geregeld schoolbezoek te verkrijgen. Dit impliceert dat de jongere tijdelijk toestemming krijgt om te werken in plaats van onderwijs te volgen, tot aan de aanvang van hun nieuwe opleiding. Doorgaans is dit voor een kortere periode, gezien het mbo meerdere startmomenten per schooljaar kent. Gedurende dit schooljaar is er geen beroep gedaan op dit artikel, en daarom wordt dit onderwerp niet verder besproken.

Verlofaanvragen tot en met 10 schooldagen worden beoordeeld door de schooldirecteur. Verlofaanvragen van 10 schooldagen of langer worden beoordeeld door de leerplichtambtenaar. Binnen de gemeente Waterland hebben ouders van 18 jongeren een vrijstelling verkregen. Hiermee zijn de aantallen gelijk gebleven.

Vrijstellingen

Vrijstelling	Aantal
Vrijstelling artikel 5 sub a (lichamelijke of psychische ongeschiktheid om tot een school te worden toegelaten)	2
Vrijstelling artikel 5 sub b (overwegende bedenkingen tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen/instellingen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden)	1
Vrijstelling artikel 5 sub c (bezoek van een onderwijsinstelling buiten Nederland).	12
Vrijstelling artikel 11 onder g (Wegens gewichtige omstandigheden tijdelijke vrijstelling geregeld schoolbezoek)	0
Vrijstelling artikel 15 (Op andere wijze volgen van voldoende onderwijs)	3
Totaal	18

In het schooljaar 2022-2023 viel op dat ouders vaker beroep deden op artikel 5c van de Leerplichtwet. Deze stijging wordt toegeschreven aan de ervaringen van ouders tijdens de lockdown, waarbij zij ontdekten dat onderwijs gedurende langere tijd op alternatieve wijze georganiseerd kan worden, wat bijvoorbeeld reizen mogelijk maakt. De aantallen voor het huidige schooljaar blijven stabiel, zonder merkbare veranderingen. Toch anticiperen we op een lichte toename in het gebruik van deze vrijstellingsmogelijkheid in de komende periode/schooljaar.

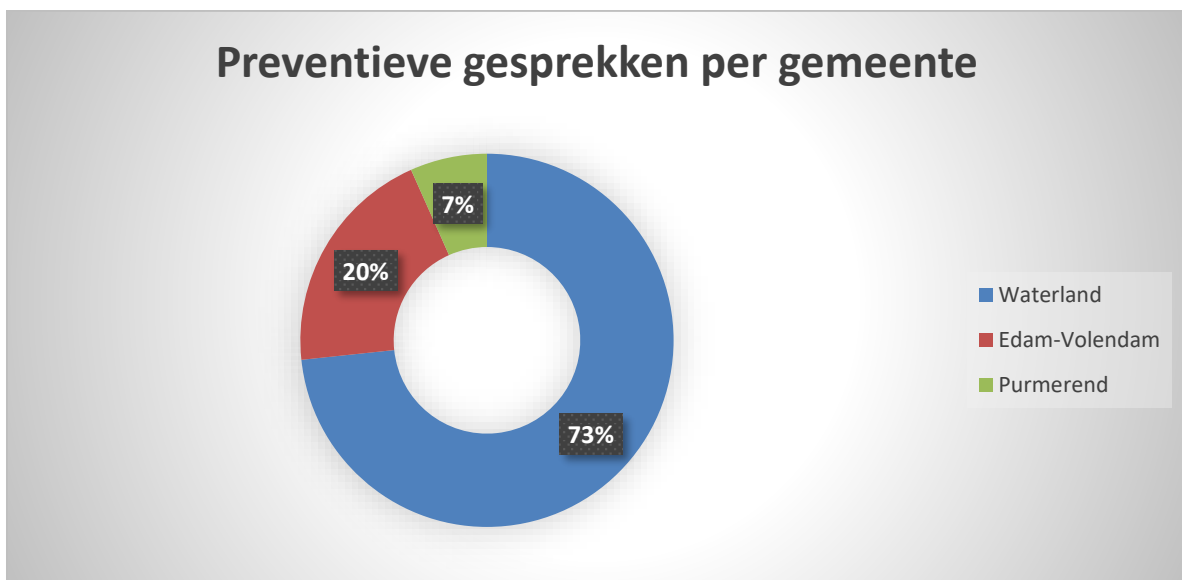
2.5 Preventieve aanpak schoolverzuim

Scholen zijn wettelijk verplicht om alle vormen van schoolverzuim te rapporteren aan de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling. Het voorkomen van verzuimmeldingen vormt echter een primair doel van de leerplichtambtenaren in de gemeente Waterland. Structureel verzuim kan namelijk een voorbode zijn van ernstige gedragsproblemen en leidt niet zelden tot criminaliteit. Daarnaast kan schoolverzuim voortijdige schooluitval voorspellen, wat jongeren zonder diploma of startkwalificatie voor de arbeidsmarkt achterlaat en leidt tot werkloosheid of uitkeringsafhankelijkheid. Vroegtijdig bij verzuimsignalen is essentieel. In dit kader voeren onze leerplichtambtenaren preventieve gesprekken nog voordat een officiële verzuimmelding vereist is. In dergelijke gevallen waar zorg bestaat over de ontwikkeling van de jongere, kunnen scholen deze leerlingen melden via de rubriek 'overig verzuim' in het DUO-loket.

Afgelopen schooljaar hebben onze leerplichtambtenaren preventieve verzuimspreekuren gehouden op het Bernard Nieuwentijt College (BNC) in Monnickendam. Deze vooruitziende spreekuren dienen ter voorkoming van verdere absentie.

Tijdens deze gesprekken geven de leerplichtambtenaren onder andere aan welke consequenties kunnen volgen als het verzuim aanhoudt. Deze persoonlijke aanpak creëert kortere communicatielijnen tussen de jongere, ouders, school en de leerplichtambtenaar. Tevens spreken de leerplichtambtenaren op het Bernard Nieuwentijt College leerlingen aan die buiten de gemeente wonen. Indien aanvullende stappen vereist zijn, nemen zij contact op met de leerplichtambtenaar of de jeugdconsulent van de woongemeente. Op scholen buiten onze gemeente vinden besprekingen plaats voor leerlingen afkomstig uit Waterland.

In het schooljaar 2022-2023 is het verzuimprotocol opnieuw onder de loep genomen en herzien. Het aangepaste protocol werd vervolgens geïntroduceerd bij de docenten. Deze gerichte samenwerking en heldere afspraken hebben geleid tot een bescheiden daling in het aantal verzuimmeldingen en een aanzienlijke vermindering van herhaalde meldingen. In het schooljaar 2022-2023 werden 17 verzuimgesprekken gevoerd, terwijl dit aantal in 2023-2024 is afgenomen tot 15 gesprekken.

Totaal preventieve gesprekken: 15

Preventieve gesprekken per gemeente

Gemeente	Aantal gesprekken
Waterland	11
Edam-Volendam	3
Purmerend	1
Totaal	15

3 Voortijdig schoolverlaters

Een voortijdig schoolverlater (vsv'er) heeft zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Deze jongeren gaan om verschillende redenen te vroeg van school. Vaak is het een combinatie van oorzaken die bijdragen aan de schooluitval, zoals: een verkeerde studiekeuze, liever geld willen verdienen dan op school zitten, persoonlijke en geestelijke problemen of niet dezelfde verwachtingen over de opleiding tussen school en de leerling of student. Jongeren die zonder startkwalificatie gaan werken hebben een grotere kans hun baan (op latere leeftijd) te verliezen dan een medewerker met een diploma. En ze hebben vaker flexibele banen, waardoor ze ook als volwassene weinig inkomen hebben. Gemeenten hebben daarom een wettelijke taak om vsv tegen te gaan. Tot 18 jaar worden vsv'ers begeleid door de leerplichtambtenaar. Afhankelijk van het soort voortijdig schoolverlaten gaat dit vaak in samenwerking met school, ouders en het samenwerkingsverband.

Jongeren van 18 jaar en ouder die dreigen uit te vallen of reeds zijn uitgevallen, worden gemeld bij het Doorstroompunt (DSP) in Purmerend door de leerplichtambtenaar. Het DSP fungeert als hulpbron voor deze jongeren en helpt hen bij het zoeken naar passende opleidingsalternatieven of combinaties van werk en scholing. Deze jongeren worden door zowel de gemeente als het DSP begeleid tot de leeftijd van 23 jaar, of tot het moment waarop zij een startkwalificatie hebben behaald, zoals nader toegelicht in paragraaf 2.3.

In het schooljaar 2023-2024 werden binnen de gemeente Waterland 40 DSP-meldingen vastgesteld. Het landelijke overzicht van gegevens met betrekking tot voortijdig schoolverlaten wordt echter pas in februari gepubliceerd. Derhalve geeft dit jaarverslag inzicht in het aantal schoolverlaters gedurende het schooljaar 2022-2023. De hieronder weergegeven cijfers hebben betrekking op het voorgaande jaar in vergelijking met de overige cijfers in dit rapport en het eerdergenoemde aantal van 40 DSP-meldingen.

3.1 Landelijke cijfers vsv 2021-2022 en 2022-2023

2021-2022

	deelnemers	vsv'ers	vsv%
voortgezet onderwijs	886.555	4.368	0,49%
middelbaar beroepsonderwijs	397.315	25.217	6,35%
vavo	6.148	657	10,14%
middelbaar beroepsonderwijs incl. vavo	403.463	25.874	6,01%
landelijk gemiddelde vsv	1.290.018	30.242	2,37%

Bron: DUO

2022-2023

	deelnemers	vsv'ers	vsv%
voortgezet onderwijs	884.427	4.698	0,53%
middelbaar beroepsonderwijs	378.472	24.286	6,42%
vavo	6.208	717	11,55%
middelbaar beroepsonderwijs incl. vavo	384.680	25.003	6,50 %
landelijk gemiddelde vsv	1.269.107	29.701	2,34%

Bron: DUO

3.2 Cijfers vsv 2020-2021 gemeente Waterland

In het schooljaar 2022-2023 had de gemeente Waterland, net zoals in het schooljaar 2021-2022, te maken met 24 voortijdige schoolverlaters. Hierbij is er geen verschil opgetreden, zoals te zien is in tabel 2. Van deze 24 vsv'ers waren er 5 afkomstig uit het voortgezet onderwijs (zie tabel 3) en 18 vsv'ers waren ingeschreven bij het middelbaar beroepsonderwijs (tabel 4). Tot nu toe zijn er geen tekenen van een stijgende trend.

De vsv'ers werden begeleid via het Regionale Meld- en Coördinatiepunt (RMC). Voor de resultaten van deze begeleiding verwijzen we naar paragraaf 2.3. Het is belangrijk op te merken dat de cijfers in paragraaf 2.3 betrekking hebben op het schooljaar 2022-2023. In datzelfde jaar zijn er in totaal 20 doorverwijzingen naar het RMC geweest. Hieruit lijkt het dat de cijfers stabiel zijn en geen verdere stijging laten zien. In het schooljaar 2022-2023 had de gemeente Waterland 36 voortijdig schoolverlaters (zie tabel 2). Er zijn 6 vsv'ers afkomstig uit het vo (zie tabel 3) en 29 vsv'ers komen bij het mbo vandaan (tabel 4).

Tabel 2 Nieuwe vsv'ers RMC Waterland

Schooljaar	Deelnemers	vsv'ers	vsv%	Landelijk vsv%
2022-2023	1340	36	2,69%	2,34%
2021-2022	1344	24	2,54%	2,37%
2020-2021	1342	24	1,79%	1,87%
2019-2020	1370	15	1,09%	1,72%
2018-2019	1348	21	1,56%	1,95%

Tabel 3 Nieuwe vsv'ers vo Waterland

Schooljaar	Deelnemers	vsv'ers	vsv%	Landelijk vsv%	Regio vsv%
2022-2023	1020	6	0,59%	0,53%	0,72%
2021-2022	1009	5	0,5%	0,49%	0,65%
2020-2021	1025	5	0,49%	0,42%	0,61%
2019-2020	1042	2	0,19%	0,40%	0,51%
2018-2019	1057	8	0,75%	0,48%	0,64%

Tabel 4 Nieuwe vsv'ers mbo Waterland

Schooljaar	Deelnemers	vsv'ers	vsv%	Landelijk vsv%	Regio vsv%
2022-2023	312	29	9,29%	6,42%	8,37%
2021-2022	325	19	5,54%	6,35%	7,99%
2020-2021	317	19	5,99%	5,01%	5,92%
2019-2020	328	13	3,96%	4,67%	5,41%
2018-2019	291	13	4,4%	5,35%	7,46%